

MONICA GROSU

Neliniști ...
**sau inefabilul unui bărbat și al unei femei trăind
drama ființei**

Neliniști (Editura „Grigore Moisil”, Bacău, 2006) este o carte relativ recentă, densă sub aspect tematic și cu un titlu simbolic ce reunește câteva scrieri mai vechi ale autorului Lucian Vasile Bâgiu, tânăr prozator albaulian cu evidente deschideri spre literatura modernă, problematică și cu substrat mistico – filosofic. Neliniștile ce răscolesc viețile personajelor prezentate sunt, de fapt, neliniștile ființei, ale autorului, ale cititorului sau ale altcuiva, singura condiție fiind aceea de a accepta provocarea unei incursiuni în propriul eu, în lumea conștiinței, în spațiul mental al întrebărilor și căutării cu îndârjire a unor răspunsuri.

Volumul cuprinde în alcătuirea sa trei scrieri în proză (*Profesorul, Inefabil, Un bărbat și o femeie*) și o „dramă a ființei”, *Neliniști*, având o unitate de conținut riguroasă, construită în jurul unei idei și încheșându-se prin metoda ciorchinului într-un conglomerat de imagini ce converg toate spre aceeași temă, moartea. Personajele reprezintă proiecții simbolice ale omenirii, un tânăr, un bătrân, o femeie, un bărbat etc., scriitorul individualizându-se și prin această tendință clasică de a contura tipologii, însă maniera de abordare rămâne una accentuat modernă prin caracterul problematizant și introspecția psihologică. Pe fundalul unei așteptări continue, devastatoare se va realiza existența, până într-un punct, a personajelor pe care le construiește izbitor de realist Lucian Vasile Bâgiu. De fapt, acestea încetează a fi simple personaje, devenind persoane sau personaje – ființă, fiindcă sunt purtătoare de dramă „a ființei” sau a conștiinței.

Discobolul

Literatura lui Lucian Vasile Bâgiu are o curgere lină, firească, un filon domol, transmițând o stare de statornicie a clipei, autorul conducându-ne cu o forță viguroasă, masculină spre miezul problematicii ce ia diverse forme: așteptare kafkiană a morții, traseu labirintic al vieții, sete de absolut și aspirație spre iubire, transcendere într-o lume necunoscută, inițiere, căutare a adevărului, experiență de cunoaștere etc.

Interesant este și jocul perspectivei narative prin trecerile de la persoana a III-a la persoana I, ca modalitate de sondare a interiorității eroilor, de stabilire a relațiilor dintre acestea și cumulare de trăsături ce compun portrete-simbol. Dialogul își are rolul său bine definit în conturarea personalității personajelor și a universului simbolic întruchipat de fiecare, însă, la fel ca în piesele lui Samuel Beckett, parcă nu se poate stabili o comunicare reală, totul rămâne la nivelul supozițiilor și așteptărilor interminabile. Trebuie știut că proza lui Lucian Vasile Bâgiu operează cu simboluri de natură mitică și mistică, textul întreg putând fi interpretat în cheia semantică a acestora.

Profesorul este o scriere în proză, recompensată, pe bună dreptate, cu mai multe premii, și supunând atenției o parabolă centrată pe tema morții. Cele câteva personaje, cu statut și nume simbolic (bătrânul Apostol, tânărul Parcival, actrița Maria, respectabilul majordom cu o prezență sporadică și Profesorul absent), se află într-o anticameră a morții, după toate indiciile, trăind clipe tensionate de o îndelungată așteptare. În această situație, Maria ar fi ales chiar să se întoarcă în lumea ei, din nou pe podium și în lumina reflectoarelor, dar ușa era încuiată, blocând automat pe cei care intrau. Camera misterioasă nu mai avea nici o ieșire, devenind astfel simbolul unui spațiu al claustrării totale, unde singura evadare se putea realiza prin vis, speranță, gând, confruntare cu propria conștiință, relatarea poveștii personale, toate acestea ca modalități de transcendere a timpului obiectiv.

Detalii ca atemporalitatea („ceasul s-a oprit”), și aspațialitatea („ușa se închide automat”), pot fi înțelese ca semne clare ale morții propriu-zise sau ale unei morți simbolice. Întâlnirea dintre Profesor și vizitatorii săi nu mai are loc sau are loc doar în moarte, căci aceștia nu sunt decât niște simpli „clienți”, cum îi numește majordomul (cu toate că în lumea reală, ei sunt niște oameni de seamă, însă în moarte, toți sunt la fel). Profesorul e un posibil Demiurg ce ne așteaptă pe

Cărți, cronici, autori

fiecare, privindu-ne imparțial și stârnind inevitabil neliniștea. Spațiul în care eroii se găsesc e mai mult unul intermediar, un fel de Purgatoriu, în care sufletele se pregătesc pentru marea confruntare, de aici, fiecare percepe momentul în felul său, emoțiile fiind diverse și contradictorii.

Simbolistica textului este, la fel ca în nuvela lui Mircea Eliade, foarte bogată, iar sensul adânc al întâmplărilor rezidă în nevoia etern umană de a cunoaște și investiga necunoscutul. Cele trei narațiuni, ca și drama din finalul volumului, dezvoltă subiecte centrate în jurul neliniștilor cauzate de aceste căutări umane, fie că e vorba de o căutare a iubirii și fericirii absolute, fie că e vorba de o căutare a lui Dumnezeu și a liniștii absolute.

Inefabil și *Un bărbat și o femeie* sunt două povestiri interesante și originale, prin insolitul unor relații de dragoste și felul în care partenerii percep sentimentul erotic. Putem vorbi, de fapt, de o abordare literară și psihologică a cuplului și a sinuosului drum parcurs de protagoniști. Modernitatea scrisului lui Lucian Vasile Bâgiu se obține și din raporturile existente între texte, mai precis din intertextualitate și metatextualitate.

Cartea se încheie ciclic, dezvoltând, de această dată, într-un text dramatic, aceeași problematică a morții. Drama ființei este conturată în manieră postmodernă, cu intervenții la nivelul textului a doi regizori, a unui spectator din sală, fapt ce contribuie la ambiguizarea unor aspecte, lăsate intenționat deschise interpretărilor.

Neliniști este o carte ce concentrează un dialog cu eul adânc din ființa fiecăruia, un dialog despre iubire și moarte, pe care Lucian Vasile Bâgiu îl experimentează cu rafinament și succes.